

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610- **15951109**
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

18 Haziran 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN ENGİN ALTAY'IN
TBMM 7/37047 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

7/37047
GK 59

SORULAR

10 Aralık 2018 tarihli ve 30621 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Çevre Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 8. maddesi ile 2872 sayılı Çevre Kanununa eklenen hükümler doğrultusunda ülke genelinde plastik poşetler ücretli hâle getirilmiş ve bu poşetlere ilişkin Poşet Beyannamesi verilmesi, kayıt tutulması ve tahsil edilen ücretlerin belirli oranlarda Bakanlığa aktarılması yükümlülükleri getirilmiştir.

Bu düzenlemenin temel amacı çevre kirliliğini azaltmak, plastik kullanımını düşürmek ve toplanan gelirin çevresel projelerde kullanılmasını sağlamaktır. Ancak uygulamanın üzerinden altı yıl geçmiş olmasına rağmen kaç TL gelir elde edildiği, elde edilen gelirlerin ne kadarının çevre projelerine aktarıldığı, aktarılan tutarların hangi projelerde kullanıldığı ve sistemin etkinliğinin nasıl ölçüldüğü hususlarında kamuoyuna açık, kapsamlı ve şeffaf bir rapor bulunmamaktadır.

Kamuoyunda toplanan poşet ücretlerinin büyük bölümünün çevresel amaçlardan ziyade genel bütçe içerisinde eridiği, uygulamanın amacına uygun kullanılmadığı ve denetimin yetersiz olduğu yönünde eleştiriler bulunmaktadır. Bu nedenle aşağıdaki soruların yanıtlanması önem arz etmektedir.

1. Plastik poşetlerin ücretlendirilmesinin başladığı 1 Ocak 2019'dan bu yana yıllar itibarıyla toplam kaç adet poşet satılmıştır?
2. Poşet uygulamasının başladığı tarihten bugüne kadar yıllar bazında toplam kaç TL poşet geliri elde edilmiştir? Bu gelirin yıllar itibarıyla dağılımı nedir?
3. Ücretli poşet uygulamasından elde edilen gelirlerin mevzuat gereği belirli bir oranının Bakanlığınıza aktarılması gerekmektedir. 2019—2025 yılları arasında Bakanlığınıza aktarılan toplam tutar nedir?
4. Bakanlığınıza aktarılan bu tutarların ne kadarı çevresel projelerde kullanılmıştır? Çevresel projeler için ayrılan oran nedir? Kullanılmayan tutar var mıdır? Varsa nedeni nedir?
5. Poşet gelirleri ile finanse edilen çevresel projeler nelerdir? Bu projelerin her birinin adı, bütçesi, uygulama yılı ve gerçekleşme oranı nedir? Bu kapsamda herhangi bir ağaçlandırma, geri dönüşüm, sıfır atık veya deniz kirliliğiyle mücadele projesi yürütülmüş müdür?

6. Poşet ücretlerinin tahsilatı ve beyanname süreçleri kapsamında poşet beyanında bulunmayan veya eksik beyanda bulunan işletmelerle ilgili kaç denetim yapılmıştır? Denetimler sonucunda kaç işletmeye idari yaptırım uygulanmıştır? Uygulanan idari para cezalarının toplamı nedir?
7. Ücretli poşet uygulamasının başlamasıyla birlikte plastik poşet kullanımında hedeflenen azaltım oranına ulaşılmış mıdır? Ulaşılamadıysa bunun sebepleri nelerdir?
8. Plastik poşet ücretinin her yıl artırılması hangi kriterlere göre yapılmaktadır? Artış oranı TÜFE, ÜFE veya başka bir endekse mi dayanmaktadır? Ücret artışlarından sağlanan ek gelirin çevresel kullanım oranı nedir?
9. Poşet gelirlerinin tamamının Çevre Ajansı'na aktarılması veya yalnızca çevresel projelere tahsis edilmesi konusunda bir mevzuat değişikliği planlanmakta mıdır?
10. Poşet ücretlendirme uygulamasının etkilerini değerlendiren bir etki analizi, maliyet-fayda analizi veya çevresel kazanım raporu hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa kamuoyu ile neden paylaşılmamıştır?

CEVAPLAR

2872 Sayılı Çevre Kanunu'nun Ek 13'üncü Maddesinde “*Plastik poşetler satış noktalarında kullanıcıya veya tüketiciye ücret karşılığı verilir*” hükmü yer almaktadır. Bu hüküm çerçevesinde Bakanlığımızca düzenlenen *Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar* yayımlanmış olup 1 Ocak 2019 tarihinde plastik poşetlerin ücretlendirilmesi uygulaması başlatılmıştır. Bu uygulama ile tek kullanımlık plastik poşetlerin azaltılması sera gazı emisyon salımının önüne geçilmesi ,kaynak verimliliğinin artırılması, çevre ve insan sağlığına verilen zararın azaltılması hedeflenmektedir. Ayrıca, tüketiciye satılan plastik poşetlerin ücretlendirilmesi yoluyla poşet kullanımının azaltılması ve çok kullanımlık taşıma ekipmanlarının tercih edilmesi amaçlanmaktadır.

Plastik poşetlerin ücretlendirilmesi, *Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği* ile *Plastik Poşetlerin Ücretlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar* doğrultusunda; her yıl piyasa koşulları ve ilgili sektör temsilcilerinden oluşan Ambalaj Komisyonunun önerisi dikkate alınarak Bakanlığımızca belirlenmekte ve takip eden yıl boyunca uygulanmaktadır. Bu kapsamda plastik poşet ücreti, 1/1/2026 tarihinden itibaren yıl sonuna kadar vergiler dahil 1 TL/adet olarak belirlenmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanunu'na eklenen Ek 11'nci madde uyarınca “*Yurt içinde piyasaya arz edilen bu Kanuna ekli (1) sayılı listede yer alan ürünlerden poşetler için satış noktalarından, diğer ürünler için piyasaya süren/ithalatçılardan bu listede belirtilen tutarda geri kazanım katılım payı (GEKAP) tahsil edilir...*” hükmü yer almaktadır. GEKAP tutarları her yıl Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmaktadır. 2026 yılına ilişkin tutarlar, 30 Aralık 2025 tarihli ve 33123 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tebliğ ile düzenlenmiştir.

GEKAP beyannamesi ve ödemeye dair tüm işlemler Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından düzenlenen *Geri Kazanım Katılım Payı Beyannamesi Genel Tebliği* çerçevesinde yürütölmekte olup, GEKAP beyan ve ödeme dönemleri bahse konu Tebliğ ile belirlenmiştir.

7261 sayılı Kanun uyarınca; 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında tahsil edilen Geri Kazanım Katılım Paylarının (GEKAP) %25'i Türkiye Çevre Ajansı hesabına aktarılmaktadır. Bu kapsamda aktarılan tutarlar, ürün bazında ayrıştırılmaksızın mevzuat gereği belirlenen paylar çerçevesinde Ajans hesabına intikal etmektedir.

İlgili mevzuat doğrultusunda aktarılan kaynaklar; ulusal ölçekte geri kazanım altyapılarının kurulması ve işletilmesi, deniz ekosisteminin korunmasına yönelik projeler, sıfır atık uygulamalarının yaygınlaştırılması ve kaynak verimliliğinin artırılmasına yönelik faaliyetlerde kullanılmaktadır.